

Cover Page

Universiteit Leiden

The following handle holds various files of this Leiden University dissertation:

<http://hdl.handle.net/1887/76579>

Author: Mangarella, J.N.

Title: Politics and the longue durée of African oil communities: rentierism, hybrid governance, and anomie in Gamba (Gabon), c. 1950s - 2015 (and beyond)

Issue Date: 2019-09-11

Samenvatting

Politicologische studies van Afrika ten zuiden van de Sahara concentreren zich vooral op staten en negeren daarom vaak lokale krachten en actoren in ontwikkeling en onderontwikkeling. Dit komt deels door de alomtegenwoordigheid van extractieve economieën en van verstedelijkte, naar buiten gerichte *rentier* groepen. Hierdoor richt de academische belangstelling zich vooral op actoren op het statelijke niveau die formeel verantwoordelijk zijn voor publieke goederen, waaronder genationaliseerde bezittingen, en bestuur. Een heel andere combinatie van thema's, samengevat onder de begrippen idiosyncrasie en banaliteit, brengt het risico mee dat men Afrikaanse politieke culturen stereotypeert ter verklaring van verschijnselen als informalisering en corruptie. Dit kan zo ver gaan dat men begrippen als 'het dorp' (*the village*) en zijn 'grote mannen' (*big men*) een universeel karakter toedicht en extrapoleert naar andere situaties. Dit proefschrift problematiseert en verzoent beide benaderingen door etnografisch veldwerk in Gamba, Gabon, een gemeenschap in een olieproducerende regio in een staat die al lang geassocieerd wordt met *rentierism* (inkomsten uit niet-productieve activiteiten). De conclusies worden vervolgens vergeleken met de ontwikkelingen in Takoradi, Ghana, waar offshore oliebronnen pas sinds kort worden geëxploiteerd in een context van een staat die niet direct bekend staat om *rentier*-gedrag.

Oliegemeenschappen figureren zelden als case-studies van lokale politieke arena's in Afrika. Vaker worden ze gebruikt om politieke beeldspraken en concepten op grond van *rent-seeking* en *resource curses* een té concrete realiteit toe te dichten, waarbij dan geldstromen het politieke gedrag van lokale, regionale, nationale en internationale actoren conditioneren. Hoofdstukken 1 en 2 van dit proefschrift gaan in op de bestaande literatuur over politieke veranderingen en effecten in Afrika, waarbij de relatieve causaliteit van internationale en lokale krachten wordt onderzocht. Dit vormt de opmaat voor de onderzoeksopzet zoals besproken in hoofdstuk 2. Dit hoofdstuk voert argumenten aan voor een vergelijking tussen twee gemeenschappen woonachtig in olieproducerende regio's van Gabon en Ghana. Tevens worden drie representatieve benaderingen van lokale politiek en lokale economie (in de zin van systemen van levensonderhoud) in Afrika besproken. Hoofdstukken 3 en 4 beschrijven de geschiedenis en de recente geschiedenis van politieke instituties en systemen van levensonderhoud (*livelihoods*) in Gamba, Gabon, gevolgd door toepassingen van bovengenoemde drie benaderingen in hoofdstukken 5 en 6, ten einde te bepalen wat de beste verklaring vormt voor de politiek beïnvloede veranderingen in de gemeenschap. Hoofdstuk 7 past dezelfde methode van historisering en theoretische applicatie toe op Sekondi-Takoradi, Ghana, maar dan op een gecondenseerde manier.

De geschiedenis van extractieve economieën in Afrika bezuiden de Sahara heeft lokale factoren in politieke ontwikkeling versluierd, terwijl het omgekeerde geldt voor essentialistische benaderingen. Mijn onderzoek hoopt deze tegenstelling te verzoenen met behulp van theoretische literatuur die nog nooit is gebruikt voor de studie van extractieve ruimten, alsmede de desbetreffende lokale gemeenschappen 'voor zichzelf te laten spreken'. Het benadrukt de ondergewaardeerde conditie van lokale politiek in Afrika. Oliewinning in dit paradigma is niet langer zowel oorzaak als gevolg van anomie, maar een andere vorm van 'sedimentering'.